

लिंबु

अ.क्र.	तपशील																																								
१	पिक/ वाणाचे नांव	लिंबू : पिडीकेव्ही तृप्ती																																							
२	प्रसारित केल्याचे वर्ष	२०१७																																							
३	प्रसारित करणारी संस्था	डॉ. पं. दे. कृ. वि., अकोला																																							
४	जमीन	मध्यम भारी पाण्याचा योग्य निचरा होणारी, १ ते १.५ मीटर खोल त्या नंतर कच्च मुरुम असणारी, सामु ६.५ ते ७.५, चुनखडीचे प्रमाण १० टक्के पेक्षा कमी																																							
५	हवामान	महाराष्ट्रातील संत्रा लागवड करणारे जिल्हे (समशितोष्ण)																																							
६	पेरणी/लागवडीचा कालावधी	जुलै ते सप्टेंबर																																							
७	प्रति एकर कलमे	१११																																							
८	पीक व्यवस्थापन																																								
अ	लागवडीचे / पेरणी व्यवस्थापन	मुख्यतः पावसाळ्यात लागवड करावी व लागवडीचे अंतर ६ X ६ मी. तसेच ५ X ५ मी. ठेवावे.																																							
ब	खत व्यवस्थापन	१ ते ५ वर्षे पर्यंतच्या झाडांना पुर्ण शेणखत मे च्या शेवटच्या किंवा जुनच्या पहिल्या आठवड्यात रासायनिक खते जून, सप्टेंबर व फेब्रुवारी महिन्यात तीन समान हप्त्यात विभागून द्यावी. सहा वर्षे व त्यावरील झाडांना खते देतांना नत्राची अर्धी मात्रा अधिक शेणखत, स्फुरद व आवश्यकतेनुसार पालाशचा पुर्ण हप्ता हस्त बहारासाठी पाण्याचा ताण संपतांना आणि उरलेली अर्धी नत्राची मात्रा फळे वाटाण्या एवेढी झाल्यावर द्यावीत.																																							
		<table border="1"> <thead> <tr> <th rowspan="2">झाडाचे वय (वर्षे)</th> <th colspan="4">खताची मात्रा /झाड</th> </tr> <tr> <th>शेणखत (किलो)</th> <th>नत्र (ग्रॅम)</th> <th>स्फुरद (ग्रॅम)</th> <th>पालाश (ग्रॅम)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>१</td> <td>५</td> <td>१००</td> <td>५०</td> <td>-</td> </tr> <tr> <td>२</td> <td>१०</td> <td>१५०</td> <td>७५</td> <td>-</td> </tr> <tr> <td>३</td> <td>१५</td> <td>२००</td> <td>१००</td> <td>-</td> </tr> <tr> <td>४</td> <td>२०</td> <td>२५०</td> <td>१२५</td> <td>-</td> </tr> <tr> <td>५</td> <td>२५</td> <td>५००</td> <td>२५०</td> <td>-</td> </tr> <tr> <td>६ वर्षे व त्यापुढे</td> <td>३० ते ४५</td> <td>६००</td> <td>३००</td> <td>३००</td> </tr> </tbody> </table>	झाडाचे वय (वर्षे)	खताची मात्रा /झाड				शेणखत (किलो)	नत्र (ग्रॅम)	स्फुरद (ग्रॅम)	पालाश (ग्रॅम)	१	५	१००	५०	-	२	१०	१५०	७५	-	३	१५	२००	१००	-	४	२०	२५०	१२५	-	५	२५	५००	२५०	-	६ वर्षे व त्यापुढे	३० ते ४५	६००	३००	३००
झाडाचे वय (वर्षे)	खताची मात्रा /झाड																																								
	शेणखत (किलो)	नत्र (ग्रॅम)	स्फुरद (ग्रॅम)	पालाश (ग्रॅम)																																					
१	५	१००	५०	-																																					
२	१०	१५०	७५	-																																					
३	१५	२००	१००	-																																					
४	२०	२५०	१२५	-																																					
५	२५	५००	२५०	-																																					
६ वर्षे व त्यापुढे	३० ते ४५	६००	३००	३००																																					
क	पाणी व्यवस्थापन	वर्षातून सुमारे २५ ते २८ पाण्याच्या पाळ्या लागतात. पाणी देण्याकरिता शक्यतोवर ठिबक सिंचनाचा वापर करावा.																																							
ड	कीड व्यवस्थापन	<p>काळी/पांढरी माशी : मॅलाडा बोनिनेन्सीस या परभक्षक मित्र किटकाची ४ ते ६ अंडी प्रति फांदी हस्तबहाराचे वेळी दोन वेळा सोडावेत. ५ टक्के निंबोळी अर्क किंवा १०० मि.ली. निंबोळी तेल अधिक १० ग्रॅम डिटर्जेंट पावडर मिसळून फवारावे.</p> <p>पाने खाणारी अळी : बीटी (२ X १० सीएफयु/मि.ली.) ०.१ टक्क्याची फवारणी करावी. क्विनालफॉस २५ ई.सी. ३० मि.ली. प्रति १० लि. पाण्यात मिसळून फवारणी करावी.</p> <p>कोळी : डायकोफॉल १८.५ टक्के प्रवाही २७ मि.ली. १० पाण्यात</p>																																							

		मिसळून पहिली फवारणी फळ विकसीत होण्याच्या अवस्थेत व दुसरी फवारणी एक महिन्याने करावी.
इ	रोग व्यवस्थापन	<p>पायकुज / मुळ कुजव्या (फायटोथोरा) : झाडाची कुजलेली मुळे काढून त्यावर मॅटॅलॅक्झीन एम.झे. ७२, २० ग्रॅम प्रति १० लि. पाण्याचे द्रावण टाकावे व मुळ्या मातीने झाकून हलके ओलीत करावे.</p> <p>डिंक्या : रोगग्रस्त झाडाची साल धारदार निर्जंतूक केलेल्या पटाशीने किंवा चाकुने काढून रोगट भागावर एक टक्का पोटॅशियम परमॅंगनेटच्या द्रावणाने निर्जंतूक करावा व त्यावर बोर्डो मलम लावावा (१:१:१०). झाडावर तसेच रोगग्रस्त भागावर मॅटॅलॅक्झील एम.झेड-७२ किंवा फोसेल ए.एल. २० ग्रॅम १० लि. पाण्यात मिसळून फवारणी करावी.</p> <p>शंडे मर : झाडावरील रोगट व वाळलेल्या फांद्या (सल) पावसाळ्यापूर्वी काढून जाळाव्यात. नंतर कार्बेनडेन्झील १० ग्रॅम किंवा कॉपर ऑक्सीक्लोराईड ३० ग्रॅम किंवा बोर्डो मिश्रण ६० ग्रॅम १० लि. पाण्यात मिसळून १५ दिवसाचे अंतराने दोन फवारण्या कराव्या.</p> <p>कॅंकर किंवा खैऱ्या : झाडावरील रोगट व वाळलेल्या फांद्या (सल) पावसाळ्यापूर्वी काढून जाळाव्यात. स्ट्रेप्टोसायक्लीन (१०० पीपीएम) १ ग्रॅम अधिक कॉपर ऑक्सीक्लोराईड ३० ग्रॅम १० लि. पाण्यात मिसळून जुलै, ऑगस्ट व सप्टेंबर महिन्यात तीन फवारण्या कराव्यात व चवथी फवारणी फेब्रुवारी महिन्यात करावी.</p>
९	पिकाचा कालावधी	आर्थिक आयुष्यमान कालावधी २० ते २५ वर्षे
१०	उत्पादकता	२९० ते ३३० किं/हे.
११	वाणाची वैशिष्ट्ये/विशेष गुणधर्म	<ul style="list-style-type: none"> ● लोंगच्याकरिता उपयुक्त जाड सालीचा ● फळे मोठ्या आकाराची ● फळांचे वजन ५९ ते ६० ग्रॅम
१२	वाणा संबंधी छायाचित्रे	

डॉ. पंजाबराव देशमुख कृषि विद्यापीठ, अकोला

अ.क्र.	तपशील																																								
१	पिक/ वाणाचे नांव	लिंबू : पिडीकेव्ही बहार																																							
२	प्रसारित केल्याचे वर्ष	२०१७																																							
३	प्रसारित करणारी संस्था	डॉ. पं. दे. कृ. वि., अकोला																																							
४	जमीन	मध्यम भारी पाण्याचा योग्य निचरा होणारी, १ ते १.५ मीटर खोल त्या नंतर कच्च मुरुम असणारी, सामु ६.५ ते ७.५, चुनखडीचे प्रमाण १० टक्के पेक्षा कमी																																							
५	हवामान	महाराष्ट्रातील संत्रा लागवड करणारे जिल्हे (समशितोष्ण)																																							
६	पेरणी/लागवडीचा कालावधी	जुलै ते सप्टेंबर																																							
७	प्रति एकर कलमे	१११																																							
८	पीक व्यवस्थापन																																								
अ	लागवडीचे / पेरणी व्यवस्थापन	मुख्यतः पावसाळ्यात लागवड करावी व लागवडीचे अंतर ६ X ६ मी. तसेच ५ X ५ मी. ठेवावे.																																							
ब	खत व्यवस्थापन	१ ते ५ वर्षे पर्यंतच्या झाडांना पुर्ण शेणखत मे च्या शेवटच्या किंवा जुनच्या पहिल्या आठवड्यात रासायनिक खते जून, सप्टेंबर व फेब्रुवारी महिन्यात तीन समान हप्त्यात विभागून द्यावी. सहा वर्षे व त्यावरील झाडांना खते देतांना नत्राची अर्धी मात्रा अधिक शेणखत, स्फुरद व आवश्यकतेनुसार पालाशचा पुर्ण हप्ता हस्त बहारासाठी पाण्याचा ताण संपतांना आणि उरलेली अर्धी नत्राची मात्रा फळे वाटाण्या एवेढी झाल्यावर द्यावीत.																																							
		<table border="1"> <thead> <tr> <th rowspan="2">झाडाचे वय (वर्षे)</th> <th colspan="4">खताची मात्रा /झाड</th> </tr> <tr> <th>शेणखत (किलो)</th> <th>नत्र (ग्रॅम)</th> <th>स्फुरद (ग्रॅम)</th> <th>पालाश (ग्रॅम)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>१</td> <td>५</td> <td>१००</td> <td>५०</td> <td>-</td> </tr> <tr> <td>२</td> <td>१०</td> <td>१५०</td> <td>७५</td> <td>-</td> </tr> <tr> <td>३</td> <td>१५</td> <td>२००</td> <td>१००</td> <td>-</td> </tr> <tr> <td>४</td> <td>२०</td> <td>२५०</td> <td>१२५</td> <td>-</td> </tr> <tr> <td>५</td> <td>२५</td> <td>५००</td> <td>२५०</td> <td>-</td> </tr> <tr> <td>६ वर्षे व त्यापुढे</td> <td>३० ते ४५</td> <td>६००</td> <td>३००</td> <td>३००</td> </tr> </tbody> </table>	झाडाचे वय (वर्षे)	खताची मात्रा /झाड				शेणखत (किलो)	नत्र (ग्रॅम)	स्फुरद (ग्रॅम)	पालाश (ग्रॅम)	१	५	१००	५०	-	२	१०	१५०	७५	-	३	१५	२००	१००	-	४	२०	२५०	१२५	-	५	२५	५००	२५०	-	६ वर्षे व त्यापुढे	३० ते ४५	६००	३००	३००
झाडाचे वय (वर्षे)	खताची मात्रा /झाड																																								
	शेणखत (किलो)	नत्र (ग्रॅम)	स्फुरद (ग्रॅम)	पालाश (ग्रॅम)																																					
१	५	१००	५०	-																																					
२	१०	१५०	७५	-																																					
३	१५	२००	१००	-																																					
४	२०	२५०	१२५	-																																					
५	२५	५००	२५०	-																																					
६ वर्षे व त्यापुढे	३० ते ४५	६००	३००	३००																																					
क	पाणी व्यवस्थापन	वर्षातून सुमारे २५ ते २८ पाण्याच्या पाळ्या लागतात. पाणी देण्याकरिता शक्यतोवर ठिबक सिंचनाचा वापर करावा.																																							
ड	कीड व्यवस्थापन	काळी/पांढरी माशी : मॅलाडा बोनिनेन्सीस या परभक्षक मित्र किटकाची ४ ते ६ अंडी प्रति फांदी हस्तबहाराचे वेळी दोन वेळा सोडावेत. ५ टक्के निंबोळी अर्क किंवा १०० मि.ली. निंबोळी तेल अधिक १० ग्रॅम डिटर्जेंट पावडर मिसळून फवारावे.																																							

		<p>पाने खाणारी अळी : बीटी (२ x १० सीएफयु/मि.ली.) ०.१ टक्क्याची फवारणी करावी. क्विनालफॉस २५ ई.सी. ३० मि.ली. प्रति १० लि. पाण्यात मिसळून फवारणी करावी.</p> <p>कोळी : डायकोफॉल १८.५ टक्के प्रवाही २७ मि.ली. १० पाण्यात मिसळून पहिली फवारणी फळ विकसीत होण्याच्या अवस्थेत व दुसरी फवारणी एक महिन्याने करावी.</p>
इ	रोग व्यवस्थापन	<p>पायकुज / मुळ कुजव्या (फायटोथोरा) : झाडाची कुजलेली मुळे काढून त्यावर मॅटेलॅक्झीन एम.झे. ७२, २० ग्रॅम प्रति १० लि. पाण्याचे द्रावण टाकावे व मुळ्या मातीने झाकून हलके ओलीत करावे.</p> <p>डिंक्या : रोगग्रस्त झाडाची साल धारदार निर्जंतूक केलेल्या पटाशीने किंवा चाकुने काढून रोगट भागावर एक टक्का पोटॅशियम परमॅंगनेटच्या द्रावणाने निर्जंतूक करावा व त्यावर बोर्डो मलम लावावा (१:१:१०). झाडावर तसेच रोगग्रस्त भागावर मॅटेलॅक्झील एम.झेड-७२ किंवा फोसेल ए.एल. २० ग्रॅम १० लि. पाण्यात मिसळून फवारणी करावी.</p> <p>शेंडे मर : झाडावरील रोगट व वाळलेल्या फांद्या (सल) पावसाळ्यापूर्वी काढून जाळव्यात. नंतर कार्बनडेन्झील १० ग्रॅम किंवा कॉपर ऑक्सीक्लोराईड ३० ग्रॅम किंवा बोर्डो मिश्रण ६० ग्रॅम १० लि. पाण्यात मिसळून १५ दिवसाचे अंतराने दोन फवारण्या कराव्या.</p> <p>कॅंकर किंवा खैग्रा : झाडावरील रोगट व वाळलेल्या फांद्या (सल) पावसाळ्यापूर्वी काढून जाळव्यात. स्ट्रेप्टोसायक्लीन (१०० पीपीएम) १ ग्रॅम अधिक कॉपर ऑक्सीक्लोराईड ३० ग्रॅम १० लि. पाण्यात मिसळून जुलै, ऑगस्ट व सप्टेंबर महिन्यात तीन फवारण्या कराव्यात व चवथी फवारणी फेब्रुवारी महिन्यात करावी.</p>
९	पिकाचा कालावधी	आर्थिक आयुष्यमान कालावधी २० ते २५ वर्षे
१०	उत्पादकता	३४० ते ३५० किं/हे.
११	वाणाची वैशिष्टे/विशेष गुणधर्म	<ul style="list-style-type: none"> झुपक्यात फळे देणारा वाण फळे मोठ्या आकाराची, चमकदार पातळ सालीची व रसदार फळाची आम्लता ६.१८ टक्के
१२	वाणा संबंधी छायाचित्रे	

डॉ. पंजाबराव देशमुख कृषि विद्यापीठ, अकोला

अ.क्र.	तपशील																																								
१	पिक/ वाणाचे नांव	लिंबू : पिडीकेव्ही चक्रधर																																							
२	प्रसारित केल्याचे वर्ष	२०१४																																							
३	प्रसारित करणारी संस्था	डॉ. पं. दे. कृ. वि., अकोला																																							
४	जमीन	मध्यम भारी पाण्याचा योग्य निचरा होणारी, १ ते १.५ मीटर खोल त्या नंतर कच्च मुरुम असणारी, सामु ६.५ ते ७.५, चुनखडीचे प्रमाण १० टक्के पेक्षा कमी																																							
५	हवामान	महाराष्ट्रातील संत्रा लागवड करणारे जिल्हे (समशितोष्ण)																																							
६	पेरणी/लागवडीचा कालावधी	जुलै ते सप्टेंबर																																							
७	प्रति एकर कलमे	१११																																							
८	पीक व्यवस्थापन																																								
अ	लागवडीचे / पेरणी व्यवस्थापन	मुख्यतः पावसाळ्यात लागवड करावी व लागवडीचे अंतर ६ X ६ मी. तसेच ५ X ५ मी. ठेवावे.																																							
ब	खत व्यवस्थापन	१ ते ५ वर्षे पर्यंतच्या झाडांना पुर्ण शेणखत मे च्या शेवटच्या किंवा जुनच्या पहिल्या आठवड्यात रासायनिक खते जून, सप्टेंबर व फेब्रुवारी महिन्यात तीन समान हप्त्यात विभागून द्यावी. सहा वर्षे व त्यावरील झाडांना खते देतांना नत्राची अर्धी मात्रा अधिक शेणखत, स्फुरद व आवश्यकतेनुसार पालाशचा पुर्ण हप्ता हस्त बहारासाठी पाण्याचा ताण संपतांना आणि उरलेली अर्धी नत्राची मात्रा फळे वाटाण्या एवेढी झाल्यावर द्यावीत.																																							
		<table border="1"> <thead> <tr> <th rowspan="2">झाडाचे वय (वर्षे)</th> <th colspan="4">खताची मात्रा /झाड</th> </tr> <tr> <th>शेणखत (किलो)</th> <th>नत्र (ग्रॅम)</th> <th>स्फुरद (ग्रॅम)</th> <th>पालाश (ग्रॅम)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>१</td> <td>५</td> <td>१००</td> <td>५०</td> <td>-</td> </tr> <tr> <td>२</td> <td>१०</td> <td>१५०</td> <td>७५</td> <td>-</td> </tr> <tr> <td>३</td> <td>१५</td> <td>२००</td> <td>१००</td> <td>-</td> </tr> <tr> <td>४</td> <td>२०</td> <td>२५०</td> <td>१२५</td> <td>-</td> </tr> <tr> <td>५</td> <td>२५</td> <td>५००</td> <td>२५०</td> <td>-</td> </tr> <tr> <td>६ वर्षे व त्यापुढे</td> <td>३० ते ४५</td> <td>६००</td> <td>३००</td> <td>३००</td> </tr> </tbody> </table>	झाडाचे वय (वर्षे)	खताची मात्रा /झाड				शेणखत (किलो)	नत्र (ग्रॅम)	स्फुरद (ग्रॅम)	पालाश (ग्रॅम)	१	५	१००	५०	-	२	१०	१५०	७५	-	३	१५	२००	१००	-	४	२०	२५०	१२५	-	५	२५	५००	२५०	-	६ वर्षे व त्यापुढे	३० ते ४५	६००	३००	३००
झाडाचे वय (वर्षे)	खताची मात्रा /झाड																																								
	शेणखत (किलो)	नत्र (ग्रॅम)	स्फुरद (ग्रॅम)	पालाश (ग्रॅम)																																					
१	५	१००	५०	-																																					
२	१०	१५०	७५	-																																					
३	१५	२००	१००	-																																					
४	२०	२५०	१२५	-																																					
५	२५	५००	२५०	-																																					
६ वर्षे व त्यापुढे	३० ते ४५	६००	३००	३००																																					
क	पाणी व्यवस्थापन	वर्षातून सुमारे २५ ते २८ पाण्याच्या पाळ्या लागतात. पाणी देण्याकरिता शक्यतोवर ठिबक सिंचनाचा वापर करावा.																																							
ड	कीड व्यवस्थापन	काळी/पांढरी माशी : मॅलाडा बोनिनेन्सीस या परभक्षक मित्र किटकाची ४ ते ६ अंडी प्रति फांदी हस्तबहाराचे वेळी दोन वेळा सोडावेत. ५ टक्के निंबोळी अर्क किंवा १०० मि.ली. निंबोळी तेल अधिक १० ग्रॅम डिटर्जेंट पावडर मिसळून फवारावे.																																							

		<p>पाने खाणारी अळी : बीटी (२ X १० सीएफयु/मि.ली.) ०.१ टक्क्याची फवारणी करावी. क्विनालफॉस २५ ई.सी. ३० मि.ली. प्रति १० लि. पाण्यात मिसळून फवारणी करावी.</p> <p>कोळी : डायकोफॉल १८.५ टक्के प्रवाही २७ मि.ली. १० पाण्यात मिसळून पहिली फवारणी फळ विकसीत होण्याच्या अवस्थेत व दुसरी फवारणी एक महिन्याने करावी.</p>
इ	रोग व्यवस्थापन	<p>पायकुज / मुळ कुजव्या (फायटोथोरा) : झाडाची कुजलेली मुळे काढून त्यावर मॅटॅलॅक्झीन एम.झे. ७२, २० ग्रॅम प्रति १० लि. पाण्याचे द्रावण टाकावे व मुळ्या मातीने झाकून हलके ओलीत करावे.</p> <p>डिंक्या : रोगग्रस्त झाडाची साल धारदार निर्जंतूक केलेल्या पटाशीने किंवा चाकुने काढून रोगट भागावर एक टक्का पोटॅशियम परमॅंगनेटच्या द्रावणाने निर्जंतूक करावा व त्यावर बोर्डो मलम लावावा (१:१:१०). झाडावर तसेच रोगग्रस्त भागावर मॅटॅलॅक्झील एम.झेड-७२ किंवा फोसेल ए.एल. २० ग्रॅम १० लि. पाण्यात मिसळून फवारणी करावी.</p> <p>शेंडे मर : झाडावरील रोगट व वाळलेल्या फांद्या (सल) पावसाळ्यापूर्वी काढून जाळव्यात. नंतर कार्बेनडेन्झील १० ग्रॅम किंवा कॉपर ऑक्सीक्लोराईड ३० ग्रॅम किंवा बोर्डो मिश्रण ६० ग्रॅम १० लि. पाण्यात मिसळून १५ दिवसाचे अंतराने दोन फवारण्या कराव्या.</p> <p>कॅंकर किंवा खैग्रा : झाडावरील रोगट व वाळलेल्या फांद्या (सल) पावसाळ्यापूर्वी काढून जाळव्यात. स्ट्रेप्टोसायक्लीन (१०० पीपीएम) १ ग्रॅम अधिक कॉपर ऑक्सीक्लोराईड ३० ग्रॅम १० लि. पाण्यात मिसळून जुलै, ऑगस्ट व सप्टेंबर महिन्यात तीन फवारण्या कराव्यात व चवथी फवारणी फेब्रुवारी महिन्यात करावी.</p>
९	पिकाचा कालावधी	आर्थिक आयुष्यमान कालावधी २० ते २५ वर्षे
१०	उत्पादकता	१८० ते २०० क्वि/हे.
११	वाणाची वैशिष्ट्ये/विशेष गुणधर्म	<ul style="list-style-type: none"> • बिनबियांचा व बिन काट्यांचा, झुपक्यात फळे देणारा • फळे मयम आकाराची, चमकदार पातळ सालीची व रसदार • फळाची आम्लता कमी ५.१९ टक्के
१२	वाणा संबंधी छायाचित्रे	

डॉ. पंजाबराव देशमुख कृषि विद्यापीठ, अकोला

अ.क्र.	तपशील																																								
१	पिक/ वाणाचे नांव	लिंबू : पिडीकेव्ही लाईन																																							
२	प्रसारित केल्याचे वर्ष	२००४																																							
३	प्रसारित करणारी संस्था	डॉ. पं. दे. कृ. वि., अकोला																																							
४	जमीन	मध्यम भारी पाण्याचा योग्य निचरा होणारी, १ ते १.५ मीटर खोल त्या नंतर कच्च मुरुम असणारी, सामु ६.५ ते ७.५, चुनखडीचे प्रमाण १० टक्के पेक्षा कमी																																							
५	हवामान	महाराष्ट्रातील संत्रा लागवड करणारे जिल्हे (समशितोष्ण)																																							
६	पेरणी/लागवडीचा कालावधी	जुलै ते सप्टेंबर																																							
७	प्रति एकर कलमे	१११																																							
८	पीक व्यवस्थापन																																								
अ	लागवडीचे / पेरणी व्यवस्थापन	मुख्यतः पावसाळ्यात लागवड करावी व लागवडीचे अंतर ६ X ६ मी. तसेच ५ X ५ मी. ठेवावे.																																							
ब	खत व्यवस्थापन	१ ते ५ वर्षे पर्यंतच्या झाडांना पुर्ण शेणखत मे च्या शेवटच्या किंवा जुनच्या पहिल्या आठवड्यात रासायनिक खते जून, सप्टेंबर व फेब्रुवारी महिन्यात तीन समान हप्त्यात विभागून द्यावी. सहा वर्षे व त्यावरील झाडांना खते देतांना नत्राची अर्धी मात्रा अधिक शेणखत, स्फुरद व आवश्यकतेनुसार पालाशचा पुर्ण हप्ता हस्त बहारासाठी पाण्याचा ताण संपतांना आणि उरलेली अर्धी नत्राची मात्रा फळे वाटाण्या एवेढी झाल्यावर द्यावीत.																																							
		<table border="1"> <thead> <tr> <th rowspan="2">झाडाचे वय (वर्षे)</th> <th colspan="4">खताची मात्रा /झाड</th> </tr> <tr> <th>शेणखत (किलो)</th> <th>नत्र (ग्रॅम)</th> <th>स्फुरद (ग्रॅम)</th> <th>पालाश (ग्रॅम)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>१</td> <td>५</td> <td>१००</td> <td>५०</td> <td>-</td> </tr> <tr> <td>२</td> <td>१०</td> <td>१५०</td> <td>७५</td> <td>-</td> </tr> <tr> <td>३</td> <td>१५</td> <td>२००</td> <td>१००</td> <td>-</td> </tr> <tr> <td>४</td> <td>२०</td> <td>२५०</td> <td>१२५</td> <td>-</td> </tr> <tr> <td>५</td> <td>२५</td> <td>५००</td> <td>२५०</td> <td>-</td> </tr> <tr> <td>६ वर्षे व त्यापुढे</td> <td>३० ते ४५</td> <td>६००</td> <td>३००</td> <td>३००</td> </tr> </tbody> </table>	झाडाचे वय (वर्षे)	खताची मात्रा /झाड				शेणखत (किलो)	नत्र (ग्रॅम)	स्फुरद (ग्रॅम)	पालाश (ग्रॅम)	१	५	१००	५०	-	२	१०	१५०	७५	-	३	१५	२००	१००	-	४	२०	२५०	१२५	-	५	२५	५००	२५०	-	६ वर्षे व त्यापुढे	३० ते ४५	६००	३००	३००
झाडाचे वय (वर्षे)	खताची मात्रा /झाड																																								
	शेणखत (किलो)	नत्र (ग्रॅम)	स्फुरद (ग्रॅम)	पालाश (ग्रॅम)																																					
१	५	१००	५०	-																																					
२	१०	१५०	७५	-																																					
३	१५	२००	१००	-																																					
४	२०	२५०	१२५	-																																					
५	२५	५००	२५०	-																																					
६ वर्षे व त्यापुढे	३० ते ४५	६००	३००	३००																																					
क	पाणी व्यवस्थापन	वर्षातून सुमारे २५ ते २८ पाण्याच्या पाळ्या लागतात. पाणी देण्याकरिता शक्यतोवर ठिबक सिंचनाचा वापर करावा.																																							
ड	कीड व्यवस्थापन	काळी/पांढरी माशी : मॅलाडा बोनिनेन्सीस या परभक्षक मित्र																																							

		<p>किटकाची ४ ते ६ अंठी प्रति फांदी हस्तबहाराचे वेळी दोन वेळा सोडावेत. ५ टक्के निंबोळी अर्क किंवा १०० मि.ली. निंबोळी तेल अधिक १० ग्रॅम डिटर्जेंट पावडर मिसळून फवारावे.</p> <p>पाने खाणारी अळी : बीटी (२ X १० सीएफयु/मि.ली.) ०.१ टक्क्याची फवारणी करावी. क्विनालफॉस २५ ई.सी. ३० मि.ली. प्रति १० लि. पाण्यात मिसळून फवारणी करावी.</p> <p>कोळी : डायकोफॉल १८.५ टक्के प्रवाही २७ मि.ली. १० पाण्यात मिसळून पहिली फवारणी फळ विकसीत होण्याच्या अवस्थेत व दुसरी फवारणी एक महिन्याने करावी.</p>
इ	रोग व्यवस्थापन	<p>पायकुज / मुळ कुजव्या (फायटोथोरा) : झाडाची कुजलेली मुळे काढून त्यावर मॅटॅलॅक्झीन एम.झे. ७२, २० ग्रॅम प्रति १० लि. पाण्याचे द्रावण टाकावे व मुळ्या मातीने झाकून हलके ओलीत करावे.</p> <p>डिंक्या : रोगग्रस्त झाडाची साल धारदार निर्जंतूक केलेल्या पटाशीने किंवा चाकुने काढून रोगट भागावर एक टक्का पोटॅशियम परमॅंगनेटच्या द्रावणाने निर्जंतूक करावा व त्यावर बोर्डो मलम लावावा (१:१:१०). झाडावर तसेच रोगग्रस्त भागावर मॅटॅलॅक्झील एम.झेड-७२ किंवा फोसेल ए.एल. २० ग्रॅम १० लि. पाण्यात मिसळून फवारणी करावी.</p> <p>शंडे मर : झाडावरील रोगट व वाळलेल्या फांद्या (सल) पावसाळ्यापूर्वी काढून जाळव्यात. नंतर कार्बेनडेन्झील १० ग्रॅम किंवा कॉपर ऑक्सीक्लोराईड ३० ग्रॅम किंवा बोर्डो मिश्रण ६० ग्रॅम १० लि. पाण्यात मिसळून १५ दिवसाचे अंतराने दोन फवारण्या कराव्या.</p> <p>कॅंकर किंवा खैऱ्या : झाडावरील रोगट व वाळलेल्या फांद्या (सल) पावसाळ्यापूर्वी काढून जाळव्यात. स्ट्रेप्टोसायक्लीन (१०० पीपीएम) १ ग्रॅम अधिक कॉपर ऑक्सीक्लोराईड ३० ग्रॅम १० लि. पाण्यात मिसळून जुलै, ऑगस्ट व सप्टेंबर महिन्यात तीन फवारण्या कराव्यात व चवथी फवारणी फेब्रुवारी महिन्यात करावी.</p>
९	पिकाचा कालावधी	-
१०	उत्पादकता	१८० ते २०० क्वि/हे.
११	वाणाची वैशिष्ट्ये/विशेष गुणधर्म	<ul style="list-style-type: none"> ● स्थानिक कागदी लिंबापासून निवड पध्दतीने विकसीत ● फळे मयम आकाराची, चमकदार पातळ सालीची व रसदार ● अधिक उत्पादनक्षम वाण
१२	वाणा संबंधी छायाचित्रे	

